

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Олександр Анатолійович МАТВІЄЦЬ, 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Університет державної фіскальної служби України, здобувши кваліфікацію магістра права, військовослужбовець, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Вищого навчального закладу «Національна академія управління» (м. Київ) від «17» липня 2026 року № 55-ОД, у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої
ради –

Юрія КУРИЛЮКА, доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України, проректора з наукової та методичної роботи, Вищий навчальний заклад «Національна академія управління»;

Рецензентів –

Ігоря ПАРИЗЬКОГО, доктора економічних наук, кандидата юридичних наук, проректора зі стратегічного розвитку, Вищий навчальний заклад «Національна академія управління»;

Антон ЧУБА, доктора юридичних наук, доктора економічних наук, завідувача кафедри теорії та історії держави і права, Вищий навчальний заклад «Національна академія управління»;

Офіційних опонентів –

Артура ЗАМРИГИ, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри публічного та міжнародного права, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана;

Інни ХАРЬ, кандидата юридичних наук, доцента, завідувача відділу аспірантури та докторантури, Київський університет інтелектуальної власності та права,

на засіданні 12 вересня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Олександра Анатолійовича МАТВІЙЦЯ на підставі публічного захисту дисертації «Адміністративно-правовий механізм обміну податковою інформацією з компетентними органами іноземних країн» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано у Вищому навчальному закладі «Національна академія управління» (м. Київ).

Науковий керівник – Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА, кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету, Вищий навчальний заклад «Національна академія управління».

Дисертацію Олександра МАТВІЙЦЯ «Адміністративно-правовий статус Бюро економічної безпеки України» подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису державною мовою, вона є самостійним, актуальним, завершеним науковим дослідженням і відповідає ВИМОГАМ до оформлення дисертації, затверджених наказом МОН від 12.01.2017 № 40 (із змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44. Дисертація містить анотацію, зміст, перелік умовних скорочень, вступ, три розділи, що містять десять підрозділів, висновки, список використаних джерел (230 найменувань), додатки.

Тема роботи, об'єкт та предмет дослідження, її зміст, а також положення та висновки відповідають спеціальності 081 Право.

Обґрунтованість і достовірність отриманих наукових результатів забезпечено поєднанням загальнонаукових і спеціальних наукових методів пізнання.

Дисертація містить нові науково обґрунтовані результати проведеного здобувачем дослідження, які розв'язують конкретне наукове завдання, що полягає у з'ясуванні особливостей адміністративно-правового статусу Бюро економічної безпеки України, що мають істотне значення для науки адміністративного права, а також для правозастосування, одержані здобувачем особисто, які мають практичну та теоретичну цінність та які підтверджуються документами, що засвідчують проведення здобувачем досліджень, що відповідає пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Зокрема, у дисертаційній роботі: *вперше*: визначено проблематику реалізації у діяльності Бюро економічної безпеки України принципу неупередженості; визначено ознаки гарантій діяльності Бюро економічної безпеки України в аспекті його адміністративно-правового статусу та потреба розглядати адміністративно-правові гарантії діяльності Бюро економічної безпеки України в аспекті окремих груп; запропоновано врегулювати на рівні законодавства право аналітика Бюро економічної безпеки України заявити самовідвід у завданні зі створення аналітичного продукту у разі наявності у нього особистого інтересу, який впливає на його об'єктивність при

проведенні аналітичної роботи; обґрунтовано сформулювати при Бюро економічної безпеки України науково-консультативну раду; запропоновано створити у межах Бюро економічної безпеки України колегії як колегіального органу управління; *удосконалено*: положення про суб'єктів контролю за діяльністю Бюро економічної безпеки України, а також про принципи організації та діяльності Бюро економічної безпеки України; *дістали подальшого розвитку*: положення про превентивні повноваження Бюро економічної безпеки України; функції Бюро економічної безпеки України та сформульовано їхній перелік; положення про нормативне закріплення повноважень Бюро економічної безпеки України у сфері оперативно-розшукової діяльності; пропозиції щодо окремих змін і доповнень до Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» та шляхів вирішення окремих організаційно-правових проблем, які виникають у діяльності Бюро економічної безпеки України.

Сформульовані в дисертації положення, узагальнення, висновки, рекомендації, пропозиції обґрунтовані на підставі особистих досліджень у результаті опрацювання та аналізу наукових, нормативних джерел та судової практики.

Здобувач має 7 (сім) наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 (чотири) наукові публікації, опубліковані у наукових виданнях включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України категорії «Б» і які мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier), 3 (три) тези доповідей на науково-комунікаційних заходах, що відповідає пунктам 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а саме:

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Матвієць О. А. Принципи адміністративно-правового статусу Бюро економічної безпеки України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 5. Ч. 2. С. 219–227. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.2.33>
2. Матвієць О. А. Адміністративно-правовий статус Бюро економічної безпеки України: поняття та структура. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія ПРАВО. 2025. Вип. 92. Ч. 3. С. 261–268. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.3.35>
3. Матвієць О. А. Повноваження Бюро економічної безпеки України як елемент його адміністративно-правового статусу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія ПРАВО. 2026. Вип. 93. Ч. 3. С. 204–212. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.93.3.28>
4. Матвієць О. А. Контроль за діяльністю Бюро економічної безпеки України як елемент його адміністративно-правового статусу. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2026. № 2. Ч. 2. С. 176–184. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.02.2.28>

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Матвієць О. А. Щодо дисциплінарної відповідальності працівників Бюро економічної безпеки. *Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук*: зб. наук. праць з матер. VIII Міжнар. наук. конф. (м. Тернопіль, 20 лютого 2026 р.). Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2026. С. 138–141. DOI: <https://doi.org/10.62731/mcnd-20.02.2026.003>
6. Матвієць О. А. Гарантії діяльності Бюро економічної безпеки України. *Захист прав і свобод людини: проблемні питання, досягнення та перспективи*: матері. Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, Україна – Торунь, Польща, 15 березня 2026 р.). Львів – Торунь: Liha-Pres, 2026. С. 76–80. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-607-5-21>
7. Матвієць О. А. Щодо функцій Бюро економічної безпеки України. *Сучасні тенденції розвитку правової системи*: матер. Наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 10-11 квітня 2026 р.). Одеса: Вид-во «Молодий вчений», 2026. С. 143–147.

У дискусії взяли участь:

Юрій КУРИЛЮК, голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової та методичної роботи ВНЗ «Національна академія управління». Оцінка позитивна без зауважень.

Артур ЗАМРИГА, офіційний опонент, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного та міжнародного права Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. Оцінка позитивна із зауваженнями.

Інна ХАРЬ, офіційний опонент, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач відділу аспірантури та докторантури Київського університету інтелектуальної власності та права.

Антон ЧУБ, рецензент, доктор юридичних наук, доктор економічних наук, завідувач кафедри теорії та історії держави і права ВНЗ «Національна академія управління». Оцінка позитивна із зауваженнями.

Ігор ПАРИЗЬКИЙ, рецензент, доктор економічних наук, кандидат юридичних наук, проректор зі стратегічного розвитку ВНЗ «Національна академія управління». Оцінка позитивна із зауваженнями.

Члени разової спеціалізованої вченої ради **висловили такі зауваження:**

д.ю.н., проф. Артур ЗАМРИГА:

1. Дискусійним є висновок автора, наведений у розділі 1 роботи, про первинність функціонального блоку адміністративно-правового статусу БЕБ, який, на його думку, зумовлює формування організаційного блоку. Такий підхід потребує додаткового обґрунтування з огляду на те, що окремі організаційні характеристики БЕБ прямо визначають зміст його функціональної діяльності. Наприклад, визначена законом система управління БЕБ, порядок призначення керівника та формування кадрового

складу, територіальна структура органу і механізми його підзвітності безпосередньо впливають на спосіб та межі реалізації його повноважень. Тому залишається відкритим питання, чи може один блок адміністративно-правового статусу вважатися первинним щодо іншого, якщо їх формування та реалізація фактично перебувають у взаємному причинному зв'язку.

2. Заслуговує на увагу порушена автором у розділі 2 проблема надання БЕБ рекомендацій суб'єктам господарювання щодо перегляду укладених ними договорів, оскільки такі рекомендації справді можуть створювати ризик сприйняття превентивної діяльності органу як форми адміністративного тиску на бізнес. Водночас автор дещо обмежився загальною пропозицією щодо законодавчого врегулювання можливості та порядку надання таких рекомендацій. Вважаю, що для більшої практичної цінності відповідного положення доцільно було б визначити хоча б основні юридичні межі таких рекомендацій: їх правову природу, обов'язковість чи необов'язковість для суб'єкта господарювання, підстави їх надання та правові наслідки неврахування. Саме ці питання мають принципове значення для відмежування превентивної діяльності БЕБ від неправомірного втручання у господарську діяльність.

3. Дискусійним видається віднесення автором (у розділі 2 роботи) до самотійної функції БЕБ нормотворчої функції. Як зазначено в дисертації, вона охоплює як розроблення та прийняття БЕБ нормативно-правових актів з питань власної діяльності, так і участь у розробленні актів, прийняття яких належить до компетенції інших державних органів. Водночас участь БЕБ у підготовці проектів нормативно-правових актів сама по собі не означає здійснення ним нормотворчої функції, оскільки в такому випадку БЕБ виступає лише учасником відповідного нормотворчого процесу. У зв'язку з цим потребує додаткового обґрунтування, чи є зазначені види діяльності однорідними за своєю правовою природою та чи достатньо їх для виокремлення нормотворчої функції БЕБ як самотійного напрямку його діяльності.

4. Дискусійною є пропозиція автора, запропонована у розділі 3 роботи, щодо створення у Бюро економічної безпеки України колегій як дорадчих органів при Директорі БЕБ та керівниках територіальних управлінь із подальшим закріпленням їх статусу на рівні Закону України «Про БЕБ». Автор пропонує, щоб рішення таких колегій реалізовувалися шляхом видання відповідних наказів Директора БЕБ або керівника територіального управління. Водночас за такого підходу залишається незрозумілим практичне призначення колегії як самотійного організаційного механізму, оскільки юридично значущим управлінським рішенням у будь-якому випадку буде наказ відповідного керівника. Потребує також уточнення, яким чином пропоновані колегії відрізнятимуться від інших консультативно-дорадчих механізмів та чи є необхідним закріплення їх статусу безпосередньо в законі, а не у внутрішньому акті БЕБ.

5. Окремим дискусійним аспектом дисертації є недостатнє використання порівняльно-правового підходу при обґрунтуванні запропонованої автором моделі адміністративно-правового статусу Бюро економічної безпеки України. З огляду на євроінтеграційний курс України та необхідність подальшого наближення національного законодавства до європейських стандартів у сфері забезпечення економічної безпеки і належного публічного адміністрування, доцільним було б зіставити запропоновані автором положення щодо структури БЕБ, механізмів контролю та підзвітності, гарантій його діяльності й організації окремих напрямів роботи з відповідними моделями функціонування аналогічних органів держав – членів Європейського Союзу. Такий підхід дозволив би не лише додатково обґрунтувати необхідність удосконалення національного законодавства, а й визначити конкретні європейські організаційно-правові механізми, які можуть бути адаптовані до української моделі БЕБ з урахуванням особливостей національної правової системи.

к.ю.н., доц. Інна ХАРЬ:

6. У дисертації, попри багаторівневий аналіз елементів адміністративно-правового статусу Бюро економічної безпеки України, не завжди чітко розмежовано базові категорії компетенційного блоку. Розглядаючи у Розділі 2 нормативно визначені та авторські функції та повноваження Бюро, здобувач подекуди вживає поняття «функція» та «повноваження» як взаємозамінні категорії, що може спричинити термінологічну плутанину й ускладнити нормативне застосування запропонованих теоретичних моделей. Зазначене питання є особливо важливим у публічно-правовій сфері, де кожна з цих категорій має чітке законодавче значення, а повноваження є лише інструментом реалізації конкретної функції державного органу. Більш чітка дефінітивна рамка у підрозділах 2.2 та 2.3 сприяла б посиленню наукової обґрунтованості роботи.

7. Дослідження носить в основному внутрішньодержавний характер, орієнтований на аналіз чинного законодавства України та Стратегії інституційного розвитку БЕБ. Обґрунтовуючи стратегічну мету діяльності Бюро, автор справедливо наголошує на необхідності «застосування найкращих світових практик» у сфері виявлення та мінімізації економічних ризиків. Разом з тим, розгорнутий порівняльно-правовий аналіз із зарубіжними моделями правового регулювання статусу аналогічних суб'єктів економічної та фінансової безпеки (наприклад, досвіду країн ЄС або США) у тексті роботи поданий фрагментарно. Урахування європейського досвіду функціонування фінансових розслідувань могло б суттєво поглибити наукову базу роботи та зробити запропоновані автором висновки щодо реформування БЕБ більш переконливими.

8. Обґрунтовуючи у Розділі 1 сутність та структуру принципів адміністративно-правового статусу БЕБ, автор докладно аналізує потенційний конфлікт між принципом неупередженості та інтересами

держави й особи. Констатуючи недолік законодавства, яке не визначає пріоритет інтересів у разі їхньої суперечності, здобувач, проте, обмежується лише загальним висновком та майже не наводить чітких прикладів практичного розв'язання таких колізій у правозастосовній діяльності. Такий суто доктринальний підхід дещо позбавляє цей фрагмент дослідження практичного виміру та залишає дискусійним питання про те, якими саме нормативними критеріями має керуватися посадова особа БЕБ при виникненні подібного конфлікту інтересів.

9. У тексті дисертації, зокрема в підрозділі 2.2 при дослідженні функцій Бюро економічної безпеки України, відчутна перевага описового стилю викладу над аналітичним. Окремі фрагменти, де характеризуються правоохоронна, аналітична, економічна та інформаційна функції БЕБ, нагадують реферативне узагальнення положень статті 1 профільного Закону «Про Бюро економічної безпеки України» без достатнього рівня глибокого критичного аналізу, власної авторської оцінки чи спроб теоретичного переосмислення існуючих наукових позицій вітчизняних дослідників. У ряді випадків цитування науковців (зокрема щодо класифікації функцій) не супроводжується належним контекстуальним осмисленням, що дещо знижує ступінь наукової новизни у викладенні окремих параграфів Розділу 2.

10. Виносячи на захист положення про необхідність наділення Президента України повноваженнями стосовно контролю за діяльністю БЕБ та обов'язком Директора Бюро подавати Главі держави щорічний звіт, автор посиляється на норми Конституції України в аспекті забезпечення національної безпеки. Водночас, поза увагою дослідника залишився детальний аналіз конституційно-правових засад функціонування органів виконавчої влади та позиції Конституційного Суду України щодо меж повноважень Президента у системі центральних органів виконавчої влади. Дане положення потребує додаткової аргументації у межах наукової дискусії, оскільки БЕБ нормативно визначено саме як центральний орган виконавчої влади, підконтрольний Кабінету Міністрів України.

д.ю.н., д.е.н. Антон ЧУБ:

11. Автором запропоновано створити у межах Бюро економічної безпеки України колегії як колегіальний орган управління Бюро економічної безпеки України, положення про які закріпити у Законі «Про Бюро економічної безпеки України». Дисертантом визначено, що колегії Бюро економічної безпеки України повинні бути дорадчими органами при Директорі Бюро економічної безпеки України та керівниках територіальних управлінь і розглядати найбільш важливі питання діяльності Бюро економічної безпеки України. Рішення колегій Бюро економічної безпеки України варто було б втілювати в життя наказами Директора Бюро економічної безпеки України чи керівника територіального управління Бюро економічної безпеки України і доводити до відома підлеглих працівників. Однак, одним з принципів діяльності Бюро економічної безпеки України, який на думку автора є також

і принципом адміністративно-правового статусу БЕБ, є принцип єдиначальності у реалізації повноважень Бюро економічної безпеки України. У зв'язку з цим, виникає питання, чи не суперечитиме така пропозиція автора зазначеному принципу, який виходячи зі свого змісту є основоположним у реалізації відповідних правовідносин.

12. Автором сформульоване визначення поняття адміністративно-правового статусу БЕБ, згідно з яким адміністративно-правовим статусом БЕБ є сукупність закріплених нормами адміністративного права функціональних (мети, функцій, завдань та повноважень) та організаційних (порядок створення, ліквідації та реорганізації, його структури, кадрів, контролю за діяльністю та юридична відповідальність тощо) елементів, а також принципів, які визначають правове становище БЕБ у сфері адміністративних правовідносин. Таким чином, виходячи з цього визначення, очевидно, що елементами цього статусу можуть бути лише ті складові, які закріплені нормами адміністративного права. В той же час, не всі елементи адміністративно-правового статусу БЕБ, які визначені дисертантом, визначаються нормами адміністративного права, наприклад, кримінальна чи матеріальна відповідальність. Таким чином, вбачається певна суперечність у висновках дисертанта.

13. У роботі досліджуються функції Бюро економічної безпеки України та сформульовано перелік тих функцій, які прямо не закріплені у Законі «Про Бюро економічної безпеки України», але які здійснюються Бюро економічної безпеки України. Такими автор визначив превентивну, прогностичну та нормотворчу функції. На наш погляд, виокремлення прогностичної функції виглядає дискусійним, на що звертає увагу і сам дисертант, зауважуючи, що за певних умов прогностичну функцію можна розглядати як складову аналітичної функції БЕБ. Однак, все ж дисертант робить висновок про самотійність прогностичної функції, визначаючи, що аналітична функція БЕБ більше спрямована на аналіз діючого стану відносин, тих відносин, які вже є сформованими, в той час як прогностична функція БЕБ спрямована на їх розвиток в майбутньому.

д.е.н., к.ю.н. Ігор ПАРИЗЬКИЙ:

14. Аналізуючи принцип політичної нейтральності та позапартійності у організації та діяльності БЕБ, автор робить висновок, що цей принцип означає, що працівники БЕБ не можуть належати до будь-якої політичної партії, об'єднання чи руху, брати участь у будь-якій політичній діяльності, у різних політичних заходах, мітингах та акціях. Вони також не можуть брати участь у передвиборній агітації, залучати до цієї діяльності підпорядкованих їм працівників, публічно демонструвати свої політичні переконання або ж вчиняти будь-які інші дії, які можуть бути розцінені як їх особисте ставлення до політичної сили (ст.183 дисертації). Однак, згідно зі ст.19 Закону «Про БЕБ» до працівників Бюро економічної безпеки України належать особи, які є гласними і негласними штатними працівниками, з числа осіб, які мають

спеціальні звання, державні службовці та особи, які уклали трудовий договір з Бюро економічної безпеки України. Таким чином, бачимо, що працівниками БЕБ є не лише посадові особи, особи, які мають спеціальні звання чи державні службовці. Ними може бути будь-який громадянин, який уклав трудовий договір з БЕБ, зокрема, й так звані технічні працівники. Вважаємо, що обмежувати їх у праві належати до будь-якої політичної партії, об'єднання чи руху, брати участь у будь-якій політичній діяльності, у різних політичних заходах, мітингах та акціях є недоречним.

15. Автор у роботі робить висновок, що одним з найбільш повноважних суб'єктів здійснення контролю за БЕБ є громадськість. Правове регулювання контролю за діяльністю БЕБ з боку громадськості фактично обмежене контролем вже з боку сформованих органів (Ради громадського контролю при БЕБ та кадрових комісій за участі представників громадськості), які фактично вплетені в структуру самого БЕБ та здійснюють вже умовний внутрішній контроль. Ефективність такого контролю може бути низькою. Досить ефективним, на думку дисертанта, був би також зовнішній громадський контроль, який могли б виконувати будь-які громадські організації чи навіть окремі громадяни. Вважаємо, що таке твердження потребує додаткового пояснення. Як, на думку дисертанта, він бачить здійснення зовнішнього громадського контролю за БЕБ будь-якими громадськими організаціями чи навіть окремими громадянами?

16. Дисертант досліджуючи кадрове забезпечення, не применшуючи значення аналітика як працівника БЕБ, зауважує, що фактично лише йому присвячена окрема стаття у Законі «Про БЕБ». Натомість, наприклад, посада детектива БЕБ, яка, на думку автора, є не менш важливою з огляду на виконання БЕБ правоохоронної функції, залишилася без безпосереднього правового регулювання у Законі. Враховуючи наведене, здобувач пропонує також врегулювати у окремій статті Закону також правовий статус детектива БЕБ. Вважаємо, що думка про відсутність безпосереднього правового регулювання правового статусу детектива БЕБ у Законі є не зовсім обґрунтованою. На мій погляд, у Законі «Про БЕБ» є багато норм, які визначають правовий статус детектива БЕБ, наприклад, ст. 29-31 Закону, які визначають питання правового статусу працівника БЕБ і поширюються також і на детективів БЕБ.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Олександрю Анатолійовичу МАТВІЙЦЮ ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації на тему «Адміністративно-правовий статус Бюро економічної безпеки України».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окремих думок члени разової спеціалізованої вченої ради не висловлювали.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Юрій КУРИЛЮК

Підпис Ю. Курілюка
ЗАСВІДЧУЮ

Начальник відділу персоналу та студентів

09 2026р.

Т. УХОВА